

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning:

Som led i Landsstyrets øgede satsning på nye erhvervsmæssige områder, der kan bidrage til en flerstrengt økonomisk vækst og øget eksport, har det vist sig, at den grønlandske biodiversitet muligvis indeholder unikke udviklingsmuligheder. Den grønlandske biodiversitet, hvad angår mikroorganismer, er ikke alene af stor videnskabelig værdi, den rummer antagelig også et kommercielt potentiale. Der er allerede fundet interessante organismer, og muligheden for at finde nye kommercielt interessante organismer og enzymer er fortsat til stede.

Det må derfor forventes, at der i de kommende år vil komme flere henvendelser fra udenlandske virksomheder, der ønsker at forske i anvendelsesmuligheder for nye produkter. Udviklingen er i gang. Eksempelvis har der i en årrække været en del forskningsaktivitet på Ikait-søjlerne. Der er blandt andet modtaget konkrete henvendelser fra et spansk og dansk firma. De har begge søgt om tilladelse til indsamling og screening af mikroorganismer fra varme kilder, salte søer og Ikait-søjlerne i Ikka-fjorden. Det skal bemærkes, at Ikait-søjlerne er fredet ved bekendtgørelse, og at indsamling af materiale fra disse søjler kræver dispensation fra bekendtgørelsen.

Ikait-søjlerne er grundvidenskabeligt interessante. De befinder sig i et miljø, som giver helt specielle vækstbetingelser for forskellige mikroorganismer. Dette gør dem potentielt interessante for bioteknologiske selskaber, der kan se et industrielt anvendelsespotentiale i de mikroorganismer, der findes på Ikait-søjlerne. Det vurderes, at Grønland vil kunne få udbytte af disse aktiviteter.

Udnyttelse af biologiske ressourcer er ikke sammenlignelig med udvinding af mineraler og olie, derfor kan der ikke anvendes samme koncept for at sikre Grønlands rettigheder. Værdien af udnyttelsen af biologiske ressourcer er typisk baseret på immaterielle rettigheder. Et eksempel på udnyttelse af biologiske ressourcer, som ikke baseres på immaterielle rettigheder, er udnyttelse af planteekstrakter. Udnyttelse af mineraler og olie er derimod altid baseret på udvinding af materiel karakter. Undersøgelse af biologiske ressourcer forudsætter en prøvetagning, hvor mængden typisk er yderst begrænset. Dette betyder samtidig, at der ved undersøgelse af de biologiske ressourcer ikke er nævneværdig påvirkning af det fysiske miljø.

Lovens anvendelsesområde omfatter forskningsmæssig og kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer. Hermed er der tænkt på biologiske ressourcer med industrielt anvendelsespotentiale typiske af højteknologisk karakter. Loven omfatter således ikke almindelig og ikke-teknologisk udnyttelse af naturressourcer. Loven finder ikke anvendelse ved traditionel jagt, fiskeri og landbrug eller indsamling af planter m.v. til pynt eller konsum. Sidstnævnte kan eksempelvis være krydderier, krydderurter, the og planteolier.

Der er endnu ikke givet tilladelse til kommerciel udnyttelse, selvom der har været interesse herfor. I 2000 besluttede Landsstyret, at der ikke måtte gives tilladelse til udnyttelse af det biologiske materiale, før der var skabt lovmæssigt grundlag for indgåelse af kontrakter med mere.

Lovforslaget indeholder bestemmelser om lovens formål, anvendelsesområde og definitioner. Desuden giver loven hjemmel til, at Landsstyret indskyder sine rettigheder over biologiske ressourcer i et udnyttelsesselskab.

Loven regulerer, hvilke tilladelser og licenser det kræver for at indsamle, erhverve og undersøge biologiske ressourcer. Det kræver en undersøgelsestilladelse. Ønsker indehaveren af undersøgelsestilladelsen at udnytte de biologiske ressourcer kommercielt, kræver det tillige en kommerciel licens. Der kræves ikke kommerciel licens til at udtage patent, men så snart der er et ønske om at udnytte patentet kommercielt, vil det kræve en kommerciel licens.

For at Landsstyret kan holde sig informeret, og for at udnyttelsesselskabet kan følge op på salget af kommercielle licenser, er der i loven indskrevet en informationspligt om publicering og anden offentliggørelse af undersøgelsesresultater samt informationspligt om patentering og krav om rapportering.

Det skal påpeges, at lovens regler skal administreres med respekt for såvel ytringsfriheden og forskningsfriheden.

Desuden indeholder loven bestemmelser om bemyndigelse til et udnyttelsesselskab og udpegning af sagkyndige, hvor sidstnævnte, efter aftale med Landsstyret, kan benyttes som sagkyndig konsulentbistand til sagsbehandling af ansøgninger om undersøgelsestilladelser. Loven regulerer deslige inddragelse af undersøgelsestilladelse og kommerciel licens, klagebehandling og sanktionering. Loven giver desuden mulighed for, at der kan fastsættes regler om erstatning og konfiskation.

2. Forslagets hovedpunkter:

Landstingslov nr. 29 af 18. december 2003 om naturbeskyttelse (naturbeskyttelsesloven), indeholder et kapitel vedrørende genetiske ressourcer. I medfør af § 39, stk. 4, i naturbeskyttelsesloven kan Landsstyret fastsætte regler om undersøgelse og udnyttelse af genetiske ressourcer. Naturbeskyttelsesloven omfatter imidlertid ikke perspektiverne omkring kommerciel udnyttelse af biologiske og

genetiske ressourcer. Der er derfor behov for en lovmæssig regulering af dette område.

Udgangspunktet for dette lovforslag er Landsstyrets ønske om, i henhold til FN konventionen om Biodiversitet (Biodiversitetskonventionen) at sikre, at Grønlands biologiske diversitet udforskes og udnyttes kommercielt.

I henhold til kgl. resolution af 21. december 1993 har Danmark ratificeret, en i Rio de Janeiro den 5. juni 1992 underskrevet, konvention om den biologiske mangfoldighed (Biodiversitetskonventionen). Formålet med Biodiversitetskonventionen er blandt andet bevaring af den biologiske mangfoldighed, bæredygtig udnyttelse af dens bestanddele og rimelig og retfærdig fordeling af de fordele udnyttelsen af de genetiske ressourcer resulterer i, jf. art. 1.

Såfremt Biodiversitetskonventionen ændres, vil eventuelle uoverensstemmelser mellem den nye konvention og denne lov skulle rettes til, således at loven forbliver i overensstemmelse med Biodiversitetskonventionen.

Idet Danmark har ratificeret Biodiversitetskonventionen, er Biodiversitetskonventionen tillige gældende for Grønland. Grønland er dermed forpligtet til at overholde de internationale regler om rettigheder til og udnyttelse af biologiske ressourcer. Med denne lov ønsker Landsstyret at implementere dele af Biodiversitetskonventionen i national lovgivning.

Ifølge Biodiversitetskonventionens art. 8 (j) skal viden, nyskabelser og praksis, der findes hos indfødte og lokale samfund med en traditionel levevis respekteres, beskyttes og bevares. I den sammenhæng skal det holdes for øje, at rettighederne til de biologiske ressourcer tilhører Grønland. Loven tilsigter, at kommerciel udnyttelse af de biologiske ressourcer skal komme Grønland til gode gennem tilførsel af viden, deltagelse og penge.

For at sikre, at der ikke opstår et ulovreguleret område, ønsker Landsstyret, at denne lov går videre end Biodiversitetskonventionen. Lovens bestemmelser vedrører således, i modsætning til Biodiversitetskonventionen, kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer og ikke kun genetiske ressourcer.

Opstår der fortolkningstvivel om, hvad der skal forstås ved kommerciel udnyttelse af genetiske ressourcer, skal fortolkning ske i overensstemmelse med Biodiversitetskonventionen. Omfatter tvivlen begrebet biologiske ressourcer, skal fortolkning ske i overensstemmelse med konventionens definition på biologiske ressourcer. Den kommercielle udnyttelse af biologiske ressourcer er derimod ikke reguleret i Biodiversitetskonventionen. Derfor skal eventuel fortolkning ske efter samme principper som ved genetiske ressourcer, men på baggrund af definitionen af biologiske ressourcer.

Ved indsamling og anvendelse af biologiske ressourcer er det tanken, at forskningsresultaterne skal udnyttes til at skabe kommerciel værdi. Loven tilsigter at skabe betingelser, hvorved Grønland får en fair andel af den værdi, der skabes.

Af Biodiversitetskonventionen fremgår det, at de enkelte stater besidder suveræne rettigheder over egne naturressourcer og disses udnyttelse. Det er således i overensstemmelse med Biodiversitetskonventionen at kræve tilladelse til indsamling af materiale. Desuden skal resultater af forskning og kommerciel udnyttelse deles retfærdigt.

Det vurderes mest hensigtsmæssigt at kunne virkeliggøres ved, at Landsstyret direkte eller indirekte gives kontrollerende indflydelse på en sådan kommercialisering.

Det vurderes på nuværende tidspunkt ikke muligt for Grønland eller grønlandske virksomheder at kunne løfte en sådan opgave alene. Dette gælder både med hensyn til de forskningsmæssige forhold samt den fornødne faglige ekspertise til at vurdere ansøgninger om undersøgelsestilladelse og kommercielle licenser. Derfor anses det for mere hensigtsmæssigt at indgå i et joint venture. Dette joint venture tænkes indgået med danske eller udenlandske forskningsinstitutioner og selskaber, der besidder den fornødne ekspertise, så parterne i fællesskab kan danne et eller flere udnyttelsesselskaber.

Ved at indgå i et samarbejde med et eller flere bioteknologiske selskaber og investorer om dannelsen af et eller flere udnyttelsesselskaber kan det sikres, at Grønland opnår maksimalt økonomisk og videnskabsmæssigt udbytte af samarbejdet. For eksempel kan etablering af et udnyttelsesselskab bygge på en økonomisk konstruktion, hvor Landsstyret indskyder eneretten til at udnytte et nærmere afgrænset område af biologiske ressourcer i en nærmere fastsat tidsbegrænset periode. Et bioteknologisk selskab kan indskyde særlig viden om pågældende grønlandske biologiske ressourcer, herunder eventuelt en samling af grønlandske biologiske ressourcer. Disse biologiske ressourcer skal besidde en potentiel kommerciel interesse. Derudover vil der være behov for, at investorer indskyder kapital i udnyttelsesselskabet. Eksempelvis ved at ventureselskabet Greenland Venture A/S indtræder som part i selskabet.

Forslaget vil blandt andet med bestemmelserne om rapportering sikre vidensopsamling om biologiske ressourcer. Som en del af brancheskolernes udviklingsproces til videnscentre, er det planen, at rapporterne med oplysninger om projekterne skal samles og systematiseres. Dette kan for eksempel ske på Fiskeindustriskolen i Maniitsoq (ATI) eller i forbindelse med innovationshusene.

Forslaget skal således også sikre, at viden opnået på baggrund af forskning i grønlandske biologiske ressourcer opsamles i Grønland. Dette sker på nuværende tidspunkt ikke i et større omfang eller i systematisk form.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Med hensyn til de økonomiske forhold skal de ses i et langsigtet perspektiv. Der kan i de kommende år således ikke budgetteres med indtægter fra et udnyttelsesselskab på finansloven. Det vil først være ved en flerårig succesfuld kommerciel udnyttelse

eller patentudtagning, at der vil kunne skabes positive resultater for ejerne og dermed Landskassen samt i øvrigt et positivt samfundsøkonomisk udbytte.

Det væsentlige er, at Landsstyret får del i de indtægter, der opnås i forbindelse med en kommerciel udnyttelse af de biologiske ressourcer. Værdien af Landsstyrets apportindskud i et udnyttelsesselskab, jf. bemærkningerne under punkt 2, vil afhænge af, hvordan værdien i udnyttelsesselskabet udvikler sig. Et positivt resultat i selskabet vil komme til udtryk i form af en værdistigning, der kan udbetales som udbytte eller som kapitaludlodning.

Det er hensigten, at Landsstyret bemyndiger et udnyttelsesselskab til at varetage salget af kommercielle licenser. Udnyttelsesselskabet skal endvidere have ansvaret for udtagning af patenter på baggrund af egne undersøgelsesresultater samt andre former for indtægtsgivende aktiviteter.

Der må forventes en vis administration for Landsstyret i form af udstedelse af undersøgelsestilladelser samt anden administration af loven, herunder i forhold til rapporteringskravet og informationspligten i forbindelse med offentliggørelse. I det omfang Landsstyret ikke besidder tilstrækkelig faglig kompetence til udstedelse af undersøgelsestilladelser, kan der indhentes ekspertise hos udpegede sagkyndige. Størrelsesordenen af de administrative ressourcer vil afhænge af antallet af ansøgere, hvilket på nuværende tidspunkt er ukendt og svært at forudse.

Der vil eventuelt også være omkostninger for det offentlige i forbindelse med registrering og systematisering af oplysninger og rapporter vedrørende biologiske ressourcer i form af oprettelse af en database. Det er dog ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere størrelsesordenen af omkostningerne, men disse opgaver vil forventeligt kunne afholdes inden for de eksisterende bevillinger til de samlede erhvervsfremmeformål.

Omkostninger i forbindelse med udpegede sagkyndige delvist finansieret ved brugerbetaling i form af gebyr, jf. § 5, stk. 3, og ved økonomisk bidrag, der forventes afholdt indenfor de fastsatte bevillinger til erhvervsfremme.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet:

Muligheden for en kommerciel udnyttelse af de biologiske ressourcer kan blandt andet få potentiel økonomisk betydning for mejeribranchen, fiskeindustrien, levnedsmiddelindustrien, den biomedicinske- og den farmaceutiske industri. Mulighederne for grønlandske virksomheder vil typisk ligge i at indgå samarbejde med disse virksomheder eller blive underleverandører til dem.

Med hensyn til de administrative konsekvenser for virksomhederne forsøges disse minimeret, da det foreslås, at der arbejdes med et one-door-princip i forbindelse med behandling af ansøgninger om undersøgelsestilladelse. Dette princip medfører, at ansøges der om undersøgelsestilladelse, skal der kun indgives én ansøgning til den koordinerende myndighed, hvorefter denne myndighed påtager sig at indhente

samtlige tilladelser og godkendelser, som anden lovgivningen foreskriver. Princippet ændrer ikke på kompetencefordelingen mellem forvaltningsmyndighederne.

Inden for lovforslagets rammer vil der ved bekendtgørelse blive fastsat nærmere regler for, hvordan den koordinerende forvaltningsmyndighed skal udøve sin virksomhed. Ved en sådan bekendtgørelse kan Landsstyret dels præcisere den kompetence, som dette lovforslag tillægger den koordinerende forvaltningsmyndighed, dels beskrive, hvordan den koordinerende virksomhed med de andre myndigheder skal udføres, herunder fastsættelse af svarfrister for indhentelse af tilladelser.

Sagsbehandlingen kan således starte i Erhvervsdirektoratet. Herefter vil øvrige myndigheder eller faglig ekspertise blive inddraget. Dette skal sikre, at virksomhederne kun skal henvende sig et sted. Dertil vil der blive udarbejdet standardiserede ansøgningsskemaer og krav til udarbejdelse af rapporter, som vil gøre det lettere for ansøgeren at udføre de administrative opgaver.

5. Miljø- og naturmæssige konsekvenser:

De relevante biologiske ressourcer befinder sig typisk i nogle særlige biotoper, som gør organismerne interessante ud fra et kommercielt udnyttelsessynspunkt. Indsamlingen af disse skal ske i overensstemmelse med bæredygtighedsprincippet og vil derfor have ringe konsekvenser for miljøet og naturen. Når først organismerne er indsamlet, kan de dyrkes og videreudvikles i et laboratorium.

Det vurderes derfor, at en kommerciel udnyttelse ikke vil virke ødelæggende eller forstyrrende på det biologiske liv, såfremt der tages hensyn til beskyttelse af miljøet og naturen i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om undersøgelsestilladelser og kommercielle licenser.

Det skal bemærkes, at der ved udstedelsen af undersøgelsestilladelse kan fastsættes vilkår, herunder særligt om indsamlingens geografiske område og hvilke metoder, der må anvendes i forbindelse med indsamling af biologiske ressourcer.

6. Administrative konsekvenser for borgerne:

Da loven regulerer indsamling, udnyttelse og brug af biologiske ressourcer til ikke-privat anvendelse, vil loven ikke få administrative konsekvenser for borgerne. Ikke-privat skal ikke forstås som offentligt, men som anvendelse med professionelt sigte.

7. Forholdet til Rigsfællesskabet og selvstyre:

I tråd med Selvstyrekommissionens betænkning lægges der op til et samarbejde i form af et joint venture med danske eller udenlandske selskaber. Via en sådan samarbejdsform får de grønlandske virksomheder, videnscentre og uddannelsessteder mulighed for at opbygge og indsamle viden og kompetence til gavn for deres og det grønlandske samfunds videreudvikling.

Den påtænkte samarbejdsform hænger også sammen med målsætningerne i den nye erhvervsfremmestruktur fra 2005. Her er et af hovedmålene, at flere virksomheder skal orientere sig mod innovationsmiljøer til gavn for udvikling af nye produkter og specialiserede serviceydelser.

Det øgede behov for at skabe egentlige innovationsmiljøer tilvejebringes via innovationshuse der opbygges i et tæt samarbejde mellem virksomheder, iværksættere, brancheskoler og vidensinstitutioner i udlandet for eksempel Danmarks Tekniske Universitet.

8. Høring af myndigheder og organisationer:

Lovforslaget har i flere omgange været til høring hos Greenland Venture A/S, Bioneer A/S, Den kongelige Veterinære Landbrugsskole (KVL), advokatfirmaet Gorrissen Federspiel Kierkegaard, Grønlands Turist og Erhvervsselskabet A/S (GTE), Grønlands Arbejdsgiverforening (GA), Råstofdirektoratet, Bestyrelsessekretariatet, Direktoratet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Direktoratet for Miljø og Natur, Udenrigsdirektoratet, Skattedirektoratet samt Økonomidirektoratet. De afgivne høringssvar er indarbejdet i lovforslaget.

På baggrund af svarene i første høringsrunde blev lovforslaget udvidet til at omfatte kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer og ikke kun genetiske ressourcer.

Efter første høringsrunde og efterfølgende tilretninger blev lovforslaget sendt i høring hos ovennævnte parter. Derudover blev forslaget sendt i høring hos Skov- og Naturstyrelsen, Fiskeindustriskolen i Maniitsoq (ATI), Levnedsmiddelskolen Inuili (Inuili) og Grønlands Naturinstitut (Naturinstitutet).

Af de seneste høringssvar har følgende givet anledning til ændringer: advokatfirmaet Gorissen, Federspiel og Kierkegaard (advokatfirmaet), KVL, Bioneer A/S, Greenland Venture A/S, Naturinstitutet, Bestyrelsessekretariatet, Udenrigsdirektoratet og Økonomidirektoratet.

Advokatfirmaet påpegede blandt andet, at lovens kap. 4 og 5 bør gælde enhver. KVL efterlyste en præcisering af udnyttelsesselskabets rolle, herunder eventuel egen interesse ved udstedelse af kommercielle licenser. Både Bioneer A/S og Greenland Venture A/S bemærkede blandt andet, at Landsstyret ikke bør kunne pålægge udnyttelsesselskabet, organiseret som aktieselskabet, en pligt til at skulle udnytte de biologiske ressourcer. Greenland Venture A/S og Naturinstitutet ønskede at henlede opmærksomheden på, at loven vil kunne medføre et stort administrativt arbejde. Bestyrelsessekretariatet foreslog, at der kunne fastsættes nærmere regler om informationspligten, jf. § 9, og Udenrigsdirektoratet henviste blandt andet til, at der ikke fremgår noget om Biodiversitetskonventionens art. 8 (j). Økonomidirektoratet ønskede en værdiansættelse af Landsstyrets indskud af biologiske ressourcer samt oplysninger om de øvrige investorers indskud i udnyttelsesselskabet.

Erhvervsdirektoratet (herefter direktoratet) er enig i, at lovens kap. 4 og 5 bør gælde enhver og har i fornødent omfang forsøgt at præcisere udnyttelsesselskabets rolle og

egen interesse i udstedelse af kommercielle licenser. Direktoratet har i loven præciseret, at Landsstyret ikke pålægger udnyttelsesselskabet at udnytte de biologiske ressourcer kommercielt, men derimod pålægger udnyttelsesselskabet at udstede kommercielle licenser. Via oplysninger fra Direktoratet for Miljø og Natur forsøges det klarlagt, i hvilket omfang direktoratet kan forvente administrativt arbejde som følge af loven. Direktoratet har indskrevet Bestyrelsessekretariatets forslag i loven om informationspligten samt indskrevet bemærkninger om Biodiversitetskonventionens art. 8 (j) på opfordring af Udenrigsdirektoratet. Det har ikke været muligt at værdiansætte Landsstyrets indskud af biologiske ressourcer, eller de øvrige investorers indskud i udnyttelsesselskabet på nuværende tidspunkt, hvorfor dette ikke er indskrevet i loven.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovens formål fremgår af bestemmelsen. Loven tager således sit udgangspunkt i Biodiversitetskonventionen med henblik på at sikre, at Grønlands biologiske diversitet udforskes og Grønland får en rimelig andel af den værdi, der skabes ved kommerciel udnyttelse af patenter, som omfatter biologiske ressourcer, eller er baseret på disse. Ved kommerciel udnyttelse forstås aktiviteter, hvorved der sigtes mod økonomisk gevinst.

Med begrebet "udforskes" tænkes der på, at Grønlands biologiske diversitet undersøges og kortlægges blandt andet med henblik på at opdage nye og ukendte biologiske ressourcer, samt at de hidtidige kendte biologiske ressourcer udforskes med henblik på en ny og anderledes anvendelsesmåde.

Det forhold, at de biologiske ressourcer skal udnyttes miljø- og naturmæssigt forsvarligt betyder, at der skal ske en beskyttelse af miljøet og naturen i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om undersøgelsestilladelser og kommerciel udnyttelse af de biologiske ressourcer. Dette sker for at sikre en langsigtet kommerciel udnyttelse af de biologiske ressourcer. Idet organismerne kan dyrkes og videreudvikles i et laboratorium, når først de er indsamlet, vurderes det, at en kommerciel udnyttelse som udgangspunkt vil ske miljø- og naturmæssigt forsvarligt.

Til § 2

Lovforslaget omfatter al indsamling af planter og dyr samt andre prøvetagninger, for eksempel iskerner, ikait-søjler, jord, sediment- og havisprøver.

Privat indsamling og brug af biologiske ressourcer er ikke omfattet af denne lov, men reguleres alene i naturbeskyttelseslovgivningen. Med privat menes der til eget

personligt formål og uden senere professionelt hensigt, for eksempel når der plukkes blomster eller samles sten til udsmykning i hjemmet.

Al forskningsmæssig og kommerciel undersøgelse og udnyttelse af biologiske ressourcer falder ind under loven. Hermed søges at undgå, at nogen form for forskningsmæssig eller kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer ikke omfattes af loven.

Under loven falder således også publicering af undersøgelses- og forskningsresultater og patentering, der er baseret på biologiske resultater.

Loven omfatter desuden anden kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer. Hermed tænkes der på produkter, der er udvundet og fremstillet på baggrund af biologiske ressourcer, for eksempel biologiske ressourcer med industrielt anvendelsespotentiale.

Loven tager sit udgangspunkt i Biodiversitetskonventionens definition af biologiske ressourcer og ikke kun genetiske ressourcer, jf. § 3, for at give loven et bredere anvendelsesområde. I Biodiversitetskonventionen reguleres imidlertid kun adgangen til de genetiske ressourcer, jf. art. 15 og 19, herunder den kommercielle udnyttelse af genetiske ressourcer. Denne lovs anvendelsesområde bygger således på principperne i konventionen om kommerciel udnyttelse - ikke kun for genetiske ressourcer, men for det bredere område - biologiske ressourcer.

Opstår der fortolkningstvivel om, hvad der skal forstås ved kommerciel udnyttelse af genetiske ressourcer, skal fortolkning ske i overensstemmelse med Biodiversitetskonventionen. Omfatter tvivlen begrebet biologiske ressourcer, skal fortolkning ske i overensstemmelse med Biodiversitetskonventionens definition på biologiske ressourcer. Den kommercielle udnyttelse af biologiske ressourcer er derimod ikke reguleret i Biodiversitetskonventionen. Derfor skal fortolkning ske efter samme principper som ved genetiske ressourcer men på baggrund af definitionen af biologiske ressourcer.

Til stk. 2

Bestemmelsen afgrænser lovens anvendelsesområde til ikke at omfatte human-biologiske ressourcer, herunder forsøg med mennesker vedrørende deres genmateriale.

Til stk. 3

Loven omfatter ikke almindelig og ikke-teknologisk udnyttelse af naturressourcer, men derimod anvendelse af biologiske ressourcer med industrielt anvendelsespotentiale typiske af højteknologisk karakter. Loven finder således ikke anvendelse ved traditionel jagt, fiskeri og landbrug eller indsamling af planter m.v. til pynt eller konsum. Sidstnævnte kan eksempelvis være krydderier, krydderurter, the og planteolier.

Til stk. 4

Bestemmelsen hjemler mulighed for dispensationsadgang til bestemte

forskningsmæssige formål. Det er Landsstyret, der, på baggrund af en fremsendt ansøgning, kan give dispensation. Dispensationen kan gives til såvel enkeltprojekter som til særlige institutioner.

Begrundelse for dispensation kan for eksempel være, hvis forskningens hovedformål ikke er erhvervelse, indsamling, brug og udførsel af biologiske ressourcer men, at det sker som et biprodukt af den forskningsmæssige aktivitet. En eventuel senere kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer, som er baseret på projekter med dispensation, er omfattet af loven.

Til § 3

Til nr. 1

Begrebet biologiske ressourcer omfatter genetiske ressourcer, organismer eller dele heraf, populationer eller en hvilken som helst anden biotisk bestanddel af økosystemerne, som kan udnyttes af eller have værdi for menneskeheden nu eller i fremtiden. Dette kan være ekstrakter, stammer, enzymer, DNA, bioaktive molekyler på baggrund af for eksempel bakterier, svampe, marine organismer som invertebrater og planter. Denne definition fremgår af artikel 2 i Biodiversitetskonventionen.

Lovens anvendelsesområde omfatter forskningsmæssig og kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer. Hermed er der tænkt på biologiske ressourcer med industrielt anvendelsespotentiale. Derimod omfatter loven ikke almindelig og ikke-teknologiske udnyttelse af naturressourcer, så som traditionel jagt, fiskeri og landbrug eller indsamling af planter.

Loven omfatter biologiske ressourcer og ikke kun genetiske ressourcer for at undgå en uheldig indskrænkning, der kan medføre, at Grønland går glip af betydelige licensindtægter.

Begrebet "genetiske ressourcer" benyttes særligt i forbindelse med industrielle enzymer, da de normalt kodes for ét enkelt gen, og dermed er den grundlæggende enhed og kommercialicerbare ressource, et gen, som kan isoleres, karakteriseres og udvikles bioteknologisk.

Farmaceutisk og biomedicinsk industri opererer overvejende på en helt anden måde. Typisk vil en virksomhed, som udvikler farmaka, screene et stort antal ekstrakter udvundet fra forskellige organismer for biologisk aktivitet. Det aktive stof isoleres og karakteriseres, herunder opklares den molekylære struktur af det aktive stof, og endelig syntetiseres nye kommercielle farmaceutiske stoffer kemisk. Grunden til dette er, at biologiske aktive stoffer meget ofte kodes af mange gener, som det kan være svært at isolere og udvikle bioteknologisk, mens det er en overkommelig og mere økonomisk løsning at syntetisere stofferne kemisk. Der findes en lang række eksempler på nyere medicinske præparater og drug-leads, som er udviklet ud fra ekstrakter af biologiske ressourcer, uden at der har været gener eller genetiske ressourcer involveret. For at få del i den gevinst, som ligger i den farmaceutiske

industri benyttes i dette lovforslag termen "biologiske ressourcer" i stedet for "genetiske ressourcer".

Til nr. 2

Begrebet undersøgelsestilladelse er betegnelsen for den tilladelse, der kræves forinden påbegyndelse af enhver form for erhvervelse, indsamling eller undersøgelse af biologiske ressourcer i forskningsmæssig sammenhæng. Undersøgelsestilladelsen kan gives for hver type ihændehavelse eller i kombination. Hermed tænkes der på, at undersøgelsestilladelsen kan gives for erhvervelse af biologiske ressourcer. Undersøgelsestilladelse kan tilsvarende gives for indsamling af biologiske ressourcer. En kombination vil således være, at undersøgelsestilladelse gives for både erhvervelse og indsamling. Forud for en eventuel kommerciel udnyttelse kræves der en undersøgelsestilladelse.

Til nr. 3

Ved kommerciel udnyttelse forstås aktiviteter, hvorved der direkte eller indirekte sigtes mod økonomisk gevinst under anvendelse af undersøgelsesresultater eller dele heraf på baggrund af biologiske ressourcer eller rettigheder til sådanne ressourcer. En patentansøgning er således ikke i sig selv kommerciel udnyttelse. Kommercialisering af patentrettigheder kan for eksempel være sublicensering eller salg af immaterielle rettigheder til tredjemand.

Almindelig fiskeri, fangst og landbrug og ikke-teknologisk udnyttelse af naturressourcer betragtes ikke som kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer, jf. § 2, stk. 3.

Til nr. 4

En kommerciel licens er den licens, som det selskab, der ønsker at udnytte biologiske ressourcer kommercielt, skal ansøge om og købe hos udnyttelsesselskabet. Salget af kommercielle licenser skal således sikre, at Grønland opnår sin retmæssige andel af den kommercielle udnyttelse af biologiske ressourcer.

Til nr. 5

Begrebet udnyttelsesselskab dækker den kommercielle virksomhed, der på vegne af Landsstyret på kommerciel basis forvalter Grønlands rettigheder over biologiske ressourcer.

Til § 4

Bestemmelsen indeholder en klar lovhjemmel til, at Landsstyret kan indskyde sin eneret til at udnytte de biologiske ressourcer i et eller flere udnyttelsesselskaber, der således står for kommercialisering af Grønlands rettigheder. Kommercialiseringen sker ved udstedelse af kommercielle licenser.

Et udnyttelsesselskab kan etableres ved apportindskud fra Landsstyret med eneret til på kommercielle vilkår at sælge kommercielle licenser til udnyttelse af et afgrænset område af biologiske ressourcer. Samtidig kan et bioteknologisk selskab tilbydes at

indskyde en samling af allerede indsamlede mikroorganismer fra miljønicher i Grønland, ligesom grønlandske, danske og udenlandske investorer tilbydes at indskyde startkapital. Eksempelvis kan ventureselskabet Greenland Venture indtræde som part i selskabet.

Ved apportindskud menes der, at aktier kan tegnes med andre værdier end kontanter.

Et udnyttelsesselskab planlægges etableret med en salgsenhed, hvorfra salget af kommercielle licenser skal foregå, og et bioteknologisk laboratorium. Laboratoriet etableres i Grønland til indsamling af prøver samt systematisering og rendyrkning fra disse, idet den nødvendige viden og teknologi overføres fra det bioteknologiske selskab. Udnyttelsesselskabets salgsenhed kan lokaliseres i tilknytning til et bioteknologisk selskab. Laboratoriet tænkes praktisk lokaliseret i tilknytning til Innovationshusene eller ATI. ATI har udvist interesse herfor og har et fagligt niveau, der gør det muligt at anvende skolen som udgangspunkt for vidensopsamlingen i Grønland. Dette harmonerer samtidig med de pågående bestræbelser for at gøre ATI til videnscenter omkring produktion baseret på levende ressourcer i Grønland.

Det planlagte udnyttelsesselskab skal først og fremmest være et salgsselskab. Det formodes ikke, at den nødvendige højteknologiske viden og indsigt i dette særlige marked findes i Grønland. Derfor vil etablering af et udnyttelsesselskab med hjemsted i Grønland formentlig ikke kunne finde sted indenfor de nærmeste år. Dog vil det være nødvendigt, at udnyttelsesselskabet delvis ejes af Landsstyret, dels ved indskydelse af den eksklusive ret til de biologiske ressourcer og dels via ejerskab af for eksempel Greenland Venture. Herved sikres det, at Landsstyret har en bestemmende indflydelse via en aktiemajoritet.

Udnyttelsesselskabet vil gennem salg af kommercielle licenser skulle arbejde for kommerciel og forskningsmæssig udnyttelse af biologiske ressourcer. Dette skal sikre, at Grønland på den ene side får et rimeligt økonomisk udbytte ved kommerciel udnyttelse, og på den anden side kan indgå som partner i forskningsmæssige sammenhænge.

En af udnyttelsesselskabets øvrige opgaver kan være at markedsføre Grønlands biodiversitet internationalt og hermed de biologiske ressourcer, som en unik kilde til nye produktmuligheder indenfor en lang række markeder som farmaceutisk og bioteknologisk industri, ingredienser, industrielle enzymer med videre.

Udnyttelsesselskabet skal tilbyde virksomheder kommerciel licens på kommercielle vilkår til sådanne produktmuligheder.

Udnyttelsesselskabet vil kunne tilbyde sine kunder assistance mod betaling til indsamling af prøver via sit laboratorium i Grønland. Udnyttelsesselskabet vil desuden kunne tilbyde sine kunder screening for ønskede komponenter, idet screeningsopgaver gennemføres kontraktmæssigt på kommercielle vilkår. Dernæst vil udnyttelsesselskabet kunne indgå privatretlige aftaler med virksomheder, om nærmere vilkår for udnyttelsen af specifikke komponenter med oprindelse i den grønlandske biodiversitet.

Udnyttelsesselskabet skal operere som et kommercielt selskab, hvilket skal afspejles i bestyrelsens sammensætning. Udnyttelsesselskabet skal efter passende konsolidering maksimere sine ejeres økonomiske udbytte. Udnyttelsesselskabet skal tilstræbe, at de biologiske ressourcer udnyttes på kommercielle vilkår, der i videst muligt omfang muliggør overførsel af viden og teknologi til Grønland.

Nærmere regler for udnyttelsesselskabet og dets virke kan fastsættes i en bekendtgørelse. I bekendtgørelsen kan der blandt andet fastsættes regler om udnyttelsesselskabets egen udnyttelse af biologiske ressourcer, overordnede rammer for salg af kommercielle licenser, Landsstyrets og Erhvervsdirektoratets orientering af udnyttelsesselskabet om udstedelse af undersøgelsestilladelser, opbevaring og behandling af kommercielle licenser og patenter og lignende. De i bekendtgørelsen fastsatte rammer for udnyttelsesselskabets egen udnyttelse af biologiske ressourcer skal sikre, at udnyttelsesselskabets kommercielle vilkår ikke er bedre end de vilkår, der tilbydes andre virksomheder af udnyttelsesselskabet i forbindelse med indgåelse af aftale om kommerciel licens.

Regler for udnyttelsesselskabets etablering og bestyrelsens sammensætning vil fremgå af selskabets aktionæroverenskomst. I aktionæroverenskomsten vil der desuden kunne indskrives, at såfremt der ikke er sket kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer og/eller salg af kommercielle licenser 2 år fra lovens vedtagelse, vil Landsstyret kunne fratage udnyttelsesselskabets eneretten. Dette sker for at sikre, at udnyttelsesselskabets salg af kommercielle licenser og egen udnyttelse etableres hurtigst muligt.

I serviceaftalen mellem Landsstyret og udnyttelsesselskabet kan der indskrives misligholdelsesbeføjelser, hvis udnyttelsesselskabet misligholder aftalen.

Til stk. 2

Landsstyret stiller en tidsbegrænset, eksklusiv adgang til udnyttelse af biologiske ressourcer til rådighed for et udnyttelsesselskab for en periode på 10 år. Denne eneret indskydes som apportindskud i udnyttelsesselskabet.

Aktionærerne i udnyttelsesselskabet vil naturligt skulle opstille en række resultatmål, som udnyttelsesselskabet skal leve op til. Resultatmålene kan eksempelvis omhandle krav om overskudsgivende drift eller antal af indgåede kommercielle licensaftaler for en given periode. Det vurderes mest hensigtsmæssigt, at resultatmålene indarbejdes i udnyttelsesselskabets aktionæroverenskomst.

Såfremt udnyttelsesselskabet opfylder målene, kan en genforhandling henholdsvis forlængelse af eneretten indledes. Perioden kan forlænges med op til 10 år pr. periode.

Hvis ikke målene opfyldes, vil eneretsaftalen bortfalde efter de 10 år.

Landsstyret kan fastsætte nærmere regler for indskydelse af Grønlands rettigheder til et udnyttelsesselskab, herunder regler for tidsbegrænsning og definition af udnyttelsesselskabets resultatmål. Det kan således for eksempel være regler om,

hvorledes indskydelsen rent praktisk skal finde sted og definition af hvornår resultatmål er opfyldt.

Til stk. 3

Det er udnyttelsesselskabets opgave at sælge kommercielle licenser og lave det dertil hørende administrative arbejde med udstedelse.

Hensigten med kravet om kommercielle licenser er ikke at afskære nogen fra at opnå en kommerciel licens men derimod at sikre, at Landsstyret får den retmæssige andel af eventuelle økonomiske og videnskabelige resultater, baseret på biologiske ressourcer.

Bestemmelsen indeholder desuden lovhjemmel til, at udnyttelsesselskabet selv kan udnytte biologiske ressourcer, for eksempel via kommercialisering af en samling af mikrobiologisk materiale tilhørende selskabet.

Udnyttelsesselskabet har en egen interesse i, at der er ikke er ulige og konkurrenceforvridende forhold mellem potentielle købere af kommercielle licenser og udnyttelsesselskabet selv, da udnyttelsesselskabets virke blandt andet er at sælge flest mulige kommercielle licenser. Udnyttelsesselskabet skal således benytte samme principper over for købere af kommercielle licenser som over for udnyttelsesselskabet selv, så der ikke opstår konkurrenceforvridende forhold.

Indsamlingen af de biologiske ressourcer skal i øvrigt ske ud fra et bæredygtighedsprincip, så miljøet og naturen ikke lider overlast. Hvad de miljø- og naturmæssige forhold angår, er Landsstyret ansvarlig for overholdelse af naturbeskyttelsesloven og de regler, der er udstedt i medfør af loven.

Til § 5

Idet det ikke kan forventes, at Landsstyret, herunder Erhvervsdirektoratet, råder over personale med særlig fagspecifik viden til sagsbehandling af ansøgninger om undersøgelsestilladelser, gives Landsstyret, herunder Erhvervsdirektoratet mulighed for at indhente faglig viden andetsteds. Ansøgningen sendes således i praksis til Erhvervsdirektoratet, der herefter vurderer, om der er behov for særlig fagspecifik viden og herefter eventuelt indhenter sagkyndig udtalelse i form af almindelig konsulentbistand.

Landsstyret kan fastsætte nærmere regler om udpegning af de sagkyndige, herunder hvilke sagkyndige der kan udpeges og efter hvilke principper udpegningen kan ske.

Ansøgningerne vil blandt andet blive vurderet på baggrund af, om indsamlingen vil ske miljø- og naturmæssigt forsvarligt, at reglerne om kommerciel udnyttelse efter Biodiversitetskonventionen overholdes, hvad der reelt ansøges om tilladelse til, og om ansøgningen indeholder tilstrækkelig information til, at en sådan vurdering kan ske.

I praksis vil det være Erhvervsdirektoratet, der træffer den endelige afgørelse om, hvorvidt der skal gives undersøgelsestilladelse. Dog vil en konkret ansøgning af principiel betydning for afgørelsen af fremtidige tilsvarende sager, eller hvor der anses behov for at fastlægge en ny administrativ praksis inden for et område, blive forelagt for Landsstyret.

Til stk. 2

Det foreslås, at Landsstyret kan fastsætte nærmere bestemmelser for udpegning af de sagkyndige, såfremt det findes nødvendigt. De sagkyndige vil blive brugt som almindelig konsulentbistand på de områder, hvor Erhvervsdirektoratet, som en del af sagsbehandlingen, har behov for en sagkyndig vurdering. Selve sagsbehandlingen vil ske i Erhvervsdirektoratets navn og på dette direktorats ansvar. Da området er nyt, må det på sigt vise sig, hvad der er den mest hensigtsmæssige løsning. Det vil derfor være nødvendigt at kunne fastsætte nærmere regler herom i en bekendtgørelse eller aftales i en servicekontrakt. I reglerne bør der tages højde for, at området er nyt, og at der i opstartsfasen gives mulighed for en vis fleksibilitet fra Landsstyret, ansøgere, institutioner med mere. Den detaljerede udmøntning må således tilpasses erfaringerne i startfasen.

Til stk. 3

Bestemmelsen angiver, at der kan fastsættes gebyr for sagsbehandling af ansøgning om undersøgelsestilladelse. Det foreslåede gebyr skal dække Landsstyrets omkostninger ved sagsbehandlingen, herunder udgifter til sagkyndig vurdering. Gebyret modsvares således af sagsbehandling som en konkret modydelse. Gebyrets størrelse skal svare til omkostningerne ved sagsbehandlingen. Landsstyret fastsætter ved nærmere regler gebyrets størrelse på baggrund af Landsstyrets og de sagkyndiges skøn over omkostninger ved sagsbehandlingen.

Til stk. 4

For at standardisere ansøgningsprocessen og forkorte sagsbehandlingstiden kan det vise sig hensigtsmæssigt at udarbejde et standardiseret ansøgningssekema. Ansøgningssekemaet kan fås ved at rette henvendelse til Erhvervsdirektoratet.

Til § 6

I henhold til Biodiversitetskonventionen besidder hvert stat rettighederne over egne naturlige ressourcer og udnyttelse af disse. Al erhvervelse, indsamling eller undersøgelse af biologiske ressourcer kræver en forudgående tilladelse, jf. artikel 15(5). I henhold til Biodiversitetskonventionen skal de stater, der stiller deres biologiske diversitet til rådighed, have mulighed for at deltage i de bioteknologiske forskningsaktiviteter.

Desuden fastlægger Biodiversitetskonventionen, at bestemmelserne skal administreres på en rimelig måde. Det vil sige ikke så restriktivt, at adgang i praksis bliver umulig og samtidig således, at der ikke diskrimineres mellem de lande, der ønsker adgang.

Ansøgning om undersøgelsestilladelse må ikke være så administrativt komplicerede, at det afholder forskningsinstitutioner fra at ansøge om en undersøgelsestilladelse. Det skal holdes for øje, at forskningsinstitutioner ikke besidder samme administrative personale til udformning af ansøgninger som professionelle selskaber. Ansøgninger til undersøgelsestilladelser må derfor ikke være unødigt administrativt tunge for ansøgeren. Undersøgelsestilladelse kan således gives til et enkelt projekt eller til forskningsinstitutioner som en generel undersøgelsestilladelse.

Ansøgningsskema vil kunne indhentes hos Erhvervsdirektoratet, hvortil det ligeledes skla indsendes til behandling.

Indhentelse af tilladelser foruden undersøgelsestilladelsen sker efter et one-door-princip. Dette princip medfører, at ansøges der om undersøgelsestilladelse, skal der kun indgives én ansøgning til den koordinerende myndighed, hvorefter denne myndighed påtager sig at indhente samtlige tilladelser og godkendelser, som anden lovgivning foreskriver. Princippet ændrer ikke på kompetencefordelingen mellem forvaltningsmyndighederne.

Til stk. 2

Undersøgelsestilladelsen betinges af, at ansøgeren overholder den del af reglerne i Biodiversitetskonventionen, der omhandler adgang og kommerciel udnyttelse af genetiske ressourcer, jf. art. 15, stk. 5 og 7. Denne lov omfatter biologiske ressourcer, som derved dækker et bredere område end Biodiversitetskonventionen, der alene omfatter genetiske ressourcer. Derfor er undersøgelsestilladelsen både betinget af, at reglerne om kommerciel udnyttelse af genetiske ressourcer i Biodiversitetskonventionen overholdes, samt at Grønlands rettigheder over biologiske ressourcer respekteres.

Under forudsætning af at loven og Biodiversitetskonventionen overholdes, og at ansøgningen indgives på et dertil indrettet skema, vil ansøgeren som udgangspunkt have et retskrav på at få en undersøgelsestilladelse.

Til stk. 3

Hensigten med undersøgelsestilladelserne er ikke at afskære nogen fra at indsamle og udnytte de biologiske ressourcer. Derfor kan der gives tilladelse til undersøgelse uden kommercialiseringsret. Hensigten er derimod at kunne styre indsamlingen, så det for det første sikres, at miljøet og naturen ikke lider overlast. Dernæst skal undersøgelsestilladelserne være med til at sikre, at Grønland får den retsmæssige andel af eventuelle økonomiske og videnskabelige resultater, som følge af indsamlingen. Der vil således ske en opfølgning på modtagere af undersøgelsestilladelser om, hvorvidt der efterfølgende sker kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer.

Såfremt der efterfølgende findes behov eller mulighed for at udnytte undersøgelsens resultater kommercielt, vil det kræve en kommerciel licens, jf. § 10.

Til stk. 4

I tilknytning til udstedelse af en undersøgelsestilladelse kan Landsstyret fastsætte

vilkår om, hvor henholdsvis erhvervelsen, indsamlingen og undersøgelsen kan foretages, og hvilke metoder, der anvendes og rapporteringspligt. Der kan desuden fastsættes vilkår om overgang af rettigheder, hvis rettighedshaver ikke selv ønsker at udnytte viden tilegnet på baggrund af undersøgelsestilladelsen kommercielt.

Muligheden for at fastsætte vilkår for lokalitet og indsamlingsmetode skal være med til at sikre, at indsamlingen foregår på et bæredygtigt grundlag, så miljøet og naturen, samt bestanden af de biologiske ressourcer ikke ødelægges.

Vilkåret om overgang af rettigheder til Landsstyret eller udnyttelsesselskabet er for at sikre størst mulig kommerciel udnyttelse af de biologiske ressourcer. Dette er dog kun muligt såfremt rettighedshaver ikke selv ønsker at udnytte resultaterne kommercielt, søge patent eller anden beskyttelse.

Til stk. 5

Bestemmelsen giver Landsstyret udtrykkelig hjemmel til at indgå privatretlige aftaler med ansøgeren. Aftalerne vil som minimum kunne indeholde de betingelser og krav, som stilles i denne lov. Landsstyret kan indgå såvel en rammeaftale med en institution om undersøgelsesadgang, som en aftale om, at specifikke undersøgelsesprojekter registreres ved et simpelt skema knyttet til rammeaftalen. Sidstnævnte skal sikre Landsstyret og udnyttelsesselskabet opfølgingsmuligheder vedrørende publikationer, patentering og kommerciel udnyttelse i forhold til specifikke undersøgelsesprojekter.

Privatretlige aftaler giver Landsstyret mulighed for at håndhæve sine rettigheder civilretligt, idet modtageren af undersøgelsestilladelse kan sagsøges, såfremt aftalen ikke overholdes.

Til stk. 6

For at sikre mod utilsigtede konsekvenser ved udstedelse af undersøgelsestilladelser gives de udelukkende for en tidsbegrænset periode. Tilladelsen udløber automatisk efter den givne periode, medmindre den forlænges inden udløb.

Til stk. 7

Da ændringer i brug eller anvendelse kan have betydning for naturen, miljøet og bestanden af ressourcerne, skal sådanne ændringer meddeles, og der skal ansøges om ny undersøgelsestilladelse.

Ved ændringer i brug eller anvendelse menes, at der anvendes en anden metode, andet indsamlingssted eller indsamles en anden type biologiske ressourcer end oplyst ved oprindelig ansøgning om undersøgelsestilladelse.

Disse oplysninger kan indgå som en del af vidensopbygningen omkring eventuelle påvirkninger for miljøet og naturen, samt bestanden ved brug af forskellige indsamlingsmetoder.

Til stk. 8

Bestemmelsen præciserer, at eventuelle omkostninger i forbindelse med erhvervelse,

indsamling og undersøgelse i henhold til undersøgelsestilladelsen afholdes af ansøgeren.

Til stk. 9

Såfremt der skal indhentes supplerende oplysninger til brug for sagsbehandlingen, kan henholdsvis Landsstyret indhente de dertil fornødne oplysninger hos ansøgeren eller andre.

Med andre tænkes der på øvrige myndigheder, som for eksempel Dansk Polar Center, Direktoratet for Miljø og Natur eller Den kongelige Veterinær Landbohøjskole, som kan af- eller bekræfte oplysninger i ansøgningen.

Såfremt der videregives oplysninger vedrørende enkeltpersoners ansøgning skal sagsbehandlingslovens § 28, om videregivelse af oplysninger om enkeltpersoners private forhold til en anden forvaltningsmyndighed, iagttages.

Til stk. 10

Bestemmelsen skal sikre, at undersøgelsestilladelsen, hele eller dele af undersøgelsesmateriale og -resultater ikke bliver overdraget eller tilgængeliggjort til tredjemand uden Landsstyrets godkendelse. Idet Landsstyret derved mister kendskabet til, hvem der har rådighed og rettigheden over undersøgelsestilladelsen, undersøgelsesmateriale og -resultater.

Enhver overdragelse eller tilgængeliggørelse af undersøgelsestilladelsen, undersøgelsesmateriale og/eller -resultater skal således på baggrund af en konkret henvendelse forudgodkendes af Landsstyret.

Med overdragelse eller tilgængeliggørelse af undersøgelsestilladelsen, undersøgelsesmateriale og -resultater menes også salg og vederlagsfri overdragelse.

Tredjemand omfatter blandt andet private og virksomheder med videre, som er koncernforbundne med indehaveren af undersøgelsestilladelsen.

Til § 7

For at sikre at udnyttelsesselskabet kan foretage en opfølgning på alle efter § 6, stk. 1, givne undersøgelsestilladelser med henblik på salg af kommercielle licenser, orienteres udnyttelsesselskabet om, hvem der har modtaget en undersøgelsestilladelse.

For at sikre at udnyttelsesselskabet ikke opnår en konkurrencemæssig fordel i denne orientering, skal Landsstyret udelukkende videregive oplysninger om, hvem der har modtaget undersøgelsestilladelse.

Såfremt der videregives oplysninger om undersøgelsestilladelse udstedt til enkeltpersoner, skal sagsbehandlingslovens § 28, om videregivelse af oplysninger om enkeltpersoners private forhold til en anden forvaltningsmyndighed, iagttages.

Til § 8

For at garantere Landsstyret muligheder for at sikre sine rettigheder, skal Landsstyret informeres om enhver form for publikation eller anden offentliggørelse af undersøgelsesresultater. Informationspligten indtræder senest samtidig med publikationen eller anden offentliggørelse.

Det er enhver, som medvirker til publikationen, der skal orientere Landsstyret, medmindre han har vished for, at Landsstyret allerede er blevet informeret. Har man således kendskab til, at der allerede er sket orientering til Landsstyret, vil der i praksis ikke blive stillet krav om endnu en orientering. Det skal dog kunne dokumenteres, at Landsstyret er blevet gjort bekendt med publikationen eller anden offentliggørelse.

Det er den enkelte, der må afgøre, hvorvidt han har vished, idet enhver selv bærer risikoen for, at information af Landsstyret endnu ikke er sket. Kriminalretlig foranstaltning efter § 16, stk. 1, kan dog kun ske, hvis en forsømt anmeldelse skyldes forsæt eller uagtsomhed. Hvis forsømmelsen er begået af et selskab, for eksempelvis et forlagshus, vil ansvaret kunne gøres gældende overfor virksomheden frem for de enkelte medarbejdere, jf. § 16, stk. 1, nr. 4 og stk. 2.

Landsstyret informeres ved, at pågældende sender kopi af publikation eller anden offentliggørelse til Erhvervsdirektoratet.

§ 8, stk. 1, 2. pkt., skal sikre, at publikation eller anden offentliggørelse sker i overensstemmelse med Biodiversitetskonventionens art. 16 og 17 og øvrige bestemmelser, der vedrører Landsstyrets rettigheder.

Ved enhver offentliggørelse af resultater baseret på biologiske ressourcer, er enhver, der medvirker til offentliggørelse, forpligtet til anføre en række henvisninger, jf. Biodiversitetskonventionen. Der skal blandt andet henvises til, at materialet har sin oprindelse i Grønland, at adgangen til de biologiske ressourcer er sket efter forudgående samtykke, og indsamlingen er sket på en bæredygtig måde. Udnyttes resultaterne kommercielt, skal det fremgå af publikationen eller anden offentliggørelse, at materialet er udnyttet i henhold til en kommerciel licens.

Håndhævelse af internationale konventioner kan være vanskelig, men Landsstyret skal desuagtet bestræbe sig på at kræve principper og bestemmelser i Biodiversitetskonventionen om offentliggørelse overholdt. For at give Landsstyret mulighed for at håndhæve reglerne civilretligt, gives der hjemmel til at indgå privatretlige aftaler, jf. stk. 4.

Til stk. 2

Hensigten med informationspligten er ikke at afskære nogen fra at publicere skrifter vedrørende biologiske ressourcer. Hensigten er derimod at sikre Landsstyrets rettigheder, således at Grønland får den retmæssige andel af eventuelle økonomiske og videnskabelige resultater, baseret på biologiske ressourcer.

Informationspligten indebærer således, at skriftlige publikationer, som omhandler biologiske ressourcer eller er baseret på disse, skal indsendes i kopi til Landsstyret. I praksis sendes kopi til Erhvervsdirektoratet, der orienterer Landsstyret.

For at sikre, at der i forbindelse med kommerciel udnyttelse af de biologiske ressourcer er indhentet en kommerciel licens, skal dette fremgå af publikationen eller lignende.

Til stk. 3

Det er vigtigt, at udnyttelsesselskabet løbende bliver orienteret om publikation eller anden tilgængeliggørelse af undersøgelsesresultater eller dele heraf.

Erhvervsdirektoratet vil således holde udnyttelsesselskabet løbende orienteret, når der modtages informationer om en publikation eller anden tilgængeliggørelse af undersøgelsesresultater eller dele heraf.

Til stk. 4

Bestemmelsen giver Landsstyret eller et udnyttelsesselskab udtrykkelig hjemmel til at indgå privatretlige aftaler med enhver om publicering og offentliggørelse af undersøgelsesresultater omhandlende biologiske ressourcer. Aftalerne vil som minimum kunne indeholde de betingelser og krav, som stilles i denne lov. Disse aftaler vil give Landsstyret mulighed for bedre at håndhæve sine rettigheder.

Der kan for eksempel aftales publiceringstidspunkt eller omfanget af offentliggørelsen.

De privatretlige aftaler skal sikre, at såvel Biodiversitetskonventionen som Grønlands rettigheder over biologiske ressourcer respekteres civilretligt.

Til stk. 5

Det essentielle er sikringen af Grønlands rettigheder. Såfremt den, der har oplysningspligt eller andre ikke ønsker at udtage et patent, men blot offentliggøre sine eller andres resultater, har Landsstyret eller et dertil bemyndiget udnyttelsesselskab mulighed for at udnytte den frembragte viden kommercielt som en del af undersøgelsestilladelses vilkår, jf. §6, stk. 4.

I forbindelse med informationspligten skal det således udtrykkeligt oplyses, om pågældende agter at indgive patentansøgning på alle eller kun dele af de undersøgelsesresultater, der omtales i publikationen.

Til § 9

For at garantere Landsstyret muligheder for at sikre Grønlands rettigheder og være orienteret om patenter eller patentansøgninger på baggrund af biologiske ressourcer, skal Landsstyret informeres om enhver forestående patentering.

Såfremt Landsstyret ikke bliver orienteret om en patentering, vil det eventuelt kunne stride imod de privatretlige aftaler, jf. § 6, stk. 5 og § 10, stk. 3. Landsstyret eller udnyttelsesselskabet vil herefter kunne sagsøge pågældende civilretligt.

Informationspligten indebærer, at patentansøger indsender kopi af patentansøgning til Landsstyret. I praksis sendes information om forestående patentering eller patentansøgning til Erhvervsdirektoratet. Kopi af patentansøgningen skal senest fremsendes til Landsstyret i forbindelse med at patentansøgning finder sted.

Idet patentering kan indgives til flere forskellige patentmyndigheder, præciseres det, at informationspligten om patentering gælder uanset, hvortil patentansøgningen indgives, eksempelvis det europæiske patentværk (EPO) eller World Intellectual Property Organization (WIPO).

Landsstyret kan fastsætte nærmere regler for informationspligten. De nærmere regler vil omfatte den praktiske håndtering af informationspligten, herunder regler om fremsendelse af kopi og antal eksemplarer.

Til stk. 2

For at sikre at udnyttelsesselskabet kan foretage en opfølgning på patenter med kommercielt sigte med henblik på salg af kommercielle licenser, orienteres udnyttelsesselskabet om, hvem der har informeret om forestående patentering.

For at sikre at udnyttelsesselskabet ikke opnår en konkurrencemæssig fordel med denne orientering i forhold til sin egen virksomhed, vil Landsstyret udelukkende videregive oplysninger, der er af betydning for udnyttelsesselskabets opfølgning med udstedelse af kommercielle licenser.

Såfremt der videregives oplysninger om undersøgelsestilladelse udstedt til enkeltpersoner, skal sagsbehandlingslovens § 28 iagttages.

Til § 10

Til stk. 1

For at sikre Grønland en retmæssig andel af den økonomiske fortjeneste, der opnås i forbindelse med kommerciel udnyttelse af biologiske ressourcer, skal der indhentes en kommerciel licens. Ved at stille krav om indhentning af kommerciel licens, minimeres risikoen for misbrug af kommercielle udnyttelsesmuligheder af de biologiske ressourcer.

Ved kommerciel udnyttelse forstås aktiviteter, hvorved der sigtes mod økonomisk gevinst under anvendelse af biologiske ressourcer, rettigheder til biologiske ressourcer eller undersøgelsesresultater, henholdsvis delresultater vedrørende biologiske ressourcer. Det er Landsstyrets hensigt at sikre så bred en kommerciel udnyttelse af Grønlands biologiske ressourcer som muligt.

Der eksisterer intet retskrav for en ansøger om en kommerciel licens. Landsstyret eller udnyttelsesselskabet vil så vidt muligt forsøge at nå til en aftale med ansøgeren om vilkårene, jf. stk. 3, for den kommercielle licens.

Kommercielle licenser skal udstedes med respekt for tidligere meddelte kommercielle licenser.

En patentansøgning kræver ikke en kommerciel licens. Udnyttes patentet derimod kommercielt, kræves der en forudgående kommerciel licens.

Til stk. 2

Den kommercielle licens købes på baggrund af en ansøgning til udnyttelsesselskabet. For at lette behandlingen af ansøgninger og for at ensarte ansøgningerne, kan udnyttelsesselskabet kræve, at ansøgningerne indgives på et dertil indrettet ansøgningskema.

Ansøgningskemaet kan fås ved at rette henvendelse til udnyttelsesselskabet, hvorefter ansøgningen sendes direkte til udnyttelsesselskabet. Indtil udnyttelsesselskabet er etableret vil al henvendelse herunder ansøgninger skulle rettes til Erhvervsdirektoratet.

Til stk. 3

Bestemmelsen giver Landsstyret eller udnyttelsesselskabet udtrykkelig hjemmel til at indgå privatretlige aftaler med den, som ansøger om kommerciel licens. Aftalerne vil som minimum kunne indeholde de betingelser og krav, som stilles i denne lov.

Landsstyret eller udnyttelsesselskabet kan desuden aftale nærmere vilkår for udnyttelsen af den kommercielle licens og med patenthaver om vilkår for kommerciel udnyttelse af et patent, jf. § 11. Derudover kan der aftales, hvilke misligholdelsesbeføjelser Landsstyret eller udnyttelsesselskabet har, hvis aftalen misligholdes.

Disse aftaler vil give Landsstyret mulighed for bedre at håndhæve de i loven fastsatte regler civilretligt.

Til stk. 4

Bestemmelsen indeholder hjemmel til, at udnyttelsesselskabet kan udstede kommercielle licenser, herunder fastsætte nærmere vilkår til udnyttelsen, jf. § 11.

Det er således udnyttelsesselskabet, der skal stå for indgåelse af aftale om salg af kommercielle licenser. Udstedelse af kommerciel licens kan først ske i forbindelse med, at aftalen om salget er på plads, således at aftalen ikke mister sin betydning.

Landsstyret kan pålægge udnyttelsesselskabet denne delegation som en pligt, således at Landsstyret kan instruere og kontrollere udnyttelsesselskabet administrative arbejde i forbindelse med udstedelse af kommercielle licenser.

3. pkt. præciserer, at Landsstyret har administrativ instruktionsbeføjelse over for udnyttelsesselskabet og fører tilsyn i forbindelse med licensudstedelsen. Dette indebærer, at Landsstyret kan give administrative instrukser om, hvorledes licensudstedelsen skal administreres.

De nærmere regler for Landsstyrets bemyndigelse til et udnyttelsesselskab vil blive fastsat i en bekendtgørelse. De nærmere regler vil indeholde retningslinier for udstedelse af licenser, efter hvilke principper udstedelsen kan ske og hvilke vilkår der kan fastsættes i forbindelse med udnyttelsen.

Til § 11

Udnyttelsesselskabet skal som en del af sit kommercielle virke sælge kommercielle licenser til de selskaber, som ønsker at udnytte biologiske ressourcer kommercielt. Bestemmelsen giver mulighed for, at der i forbindelse med den kommercielle licens fastsættes vilkår om betaling af licens, rapporteringspligt og om licensens omfang, varighed og ophør.

Med varighed skal forstås, inden for hvilken periode den kommercielle licens gælder. Idet de kommercielle licenser formentlig vil blive solgt for en tidsbegrænset periode.

Begrebet ophør henviser således til pågældende dato, hvor den kommercielle licens ikke længere må benyttes.

For at skabe de rette arbejdsbetingelser for udnyttelsesselskabet, skal indtjeningen ved salget af kommercielle licenser gå til udnyttelsesselskabet.

Landsstyret kan fastsætte nærmere regler om rammerne for udnyttelsesselskabets mulighed for at fastsætte nærmere vilkår. Det er således indenfor disse rammer om vilkår, at udnyttelsesselskabet kan fastsætte vilkår i forbindelse med salg af kommercielle licenser

En udstedt kommerciel licens og dertil hørende vilkår vil afhænge af det enkelte projekt. De aftalte vilkår vil derfor alene angå det pågældende projekt.

Til stk. 2

Beregningen for betaling af kommerciel licens vil afhænge af flere faktorer, for eksempel licensens varighed, omfang, og forventede økonomiske udbytte for den virksomhed, som licensen er udstedt til. Den konkrete betaling og vilkårene vil således blive forhandlet mellem ansøgeren og udnyttelsesselskabet, indenfor de af Landsstyret fastsatte rammer. Det vil ligeledes blive aftalt, om der skal betales forud eller efterfølgende.

Bestemmelsen giver mulighed for, at Landsstyret kan fastsætte regler, der angiver, indenfor hvilke rammer udnyttelsesselskabets beregning af betaling for kommercielle licenser skal foregå. Dette vil ske i en bekendtgørelse, således at

rammerne for udnyttelsesselskabets virke er fastlagt på forhånd og i øvrigt er ens uanset om salget af kommerciel licens sker til udnyttelsesselskabet eller andre.

Det vil fremgå af den kommercielle licens, hvornår den bortfalder eller kan trækkes tilbage og på hvilke nye vilkår, en ny licens vil skulle forhandles.

Til § 12

Som led i Landsstyrets overordnede politik om øget fokus på at forbedre uddannelses-, kompetence- og vidensopbygningen i Grønland, skal Landsstyret informeres om alle projekter i form af en rapport. I praksis vil rapporten skulle sendes til Erhvervsdirektoratet med et års mellemrum, startede et år efter tilladelsen/licensens udstedelse. Erhvervsdirektoratet vil herefter holde Landsstyret løbende orienteret.

Som en del af brancheskolernes udviklingsproces til videnscentre, er det planen, at rapporterne med oplysninger om projekterne skal samles og systematiseres. Dette kan for eksempel ske på ATI eller i forbindelse med innovationshusene. Der etableres i 2006 innovationshuse i Sisimiut og Maniitsoq. De skal være lokale væksthuse, der skal lette opstarten af nye virksomheder. Innovationshuset i Sisimiut vil beskæftige sig med byggeri, energi og miljø og i Maniitsoq er innovationshusets fokus fødevarer. De erhvervede oplysninger om indsamlingssted, indsamlingsmetode samt det specifikke anvendelsesformål skal registreres på en hensigtsmæssig og systematisk måde i en database. På denne måde skal foranstående være med til at sikre, at også andre videnscentre, som eksempelvis Inuili og Grønlands Naturinstitut, vil kunne udnytte datagrundlaget.

Til stk. 2

For at Landsstyret har mulighed for at udstikke de rette rammer for forskning og udvikling i Grønland, skal alle ikke gennemførte projekter rapporteres. Afrapporteringen skal blandt andet indeholde en beskrivelse af, hvorfor projektet blev afbrudt, og hvor langt projektet var nået i forhold til projektbeskrivelsen. Dernæst skal rapporten beskrive, hvad de efterfølgende planer med projektet er samt, hvad der skal ske med projektdata.

Rapporterne indsendes til Erhvervsdirektoratet.

Til stk. 3

Såfremt Landsstyret finder, at de indsendte oplysninger ikke dækker kravene efter stk. 1 og 2, og der således er behov for yderligere oplysninger vedrørende den modtagne rapport og det udførte arbejde, kan disse kræves af indehavere af undersøgelsestilladelser og kommercielle licenser. I praksis vil det være Erhvervsdirektoratet, som gennemgår de modtagne rapporter, med henblik på at vurdere, om der er behov for at indhente yderligere oplysninger.

Til stk. 4

Alt efter projektets art har Landsstyret mulighed for at fastsætte regler om, hvilke

oplysninger rapporterne skal indeholde. Eksempelvis kan Landsstyret fastsætte regler om, at der alt efter projektets art skal indgå en beskrivelse af, hvilke former for udbytte projektet har haft med hensyn til økonomiske, tekniske, bioteknologiske, videnskabelige, miljømæssige eller andre forhold. Denne mulighed skal også ses i lyset af mulighederne for at udstikke så hensigtsmæssige rammebetingelser som muligt, så færrest mulige projekter afbrydes.

Til § 13

Bestemmelsen har til hensigt at sikre, at undersøgelsestilladelser og kommercielle licenser kan inddrages ved overtrædelse af vilkår, fx ved gentagne tilsidesættelser af oplysnings- eller rapporteringspligten, jf. §§ 8 og 12. Som anført i lovens bemærkninger skal indsamlingen af biologiske ressourcer foretages så miljøet og naturen lider mindst mulig overlast. Såfremt det viser sig, at en ansøger overtræder vilkår fastsat til en undersøgelsestilladelse eller kommerciel licens, har Landsstyret mulighed for at inddrage undersøgelsestilladelsen eller den kommercielle licens.

Hermed skal sikres, at de i loven samt Biodiversitetskonventionens bestemmelser, vedrørende Grønlands rettigheder ikke overtrædes eller de i loven fastsatte vilkår ikke tilsidesættes.

Inddragelse af udstedt undersøgelsestilladelse eller kommerciel licens skal ske i overensstemmelse med bestemmelserne i landstingsloven om sagsbehandling. Der kan således ikke ske inddragelse, før parten er gjort bekendt med oplysningerne, der ligger til grund for inddragelsen, og denne er givet lejlighed til at fremkomme med en udtalelse (partshøring).

Til § 14

Indsamling af biologiske ressourcer kan efter gældende lovgivning til tider kræve indhentelse af tilladelser fra flere forskellige myndigheder. Det kan for eksempel være ansøgning om dispensation til at indsamle materiale fra Ikait-søjlerne, ansøgning om tilladelse til indsamling af planter i Nationalparken, eller ansøgning om tilladelse til at opholde sig i Nationalparken, Nationalparkbekendtgørelsen.

Bestemmelsen angiver, at Landsstyret kan afgøre, at en enkelt forvaltningsmyndighed skal være ansvarlig for at forvalte eller koordinere virksomhed omfattet af lovforslaget efter one-door princippet. Hensigten med bestemmelsen er at gennemføre det såkaldte "one-door" princip. Dette princip medfører, at der kun skal indgives én ansøgning til den koordinerende myndighed, hvorefter denne myndighed påtager sig opgaven at indhente samtlige tilladelser eller godkendelser, som lovgivningen måtte foreskrive, fra de øvrige myndigheder. Princippet ændrer således ikke på kompetencefordelingen mellem forvaltningsmyndighederne.

Bestemmelsen giver også Landsstyret hjemmel til ved bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler for, hvordan den koordinerende forvaltningsmyndighed skal udøve sin virksomhed. Ved en sådan bekendtgørelse kan Landsstyret dels nærmere fastsætte den kompetence, som dette lovforslag tillægger den koordinerende forvaltningsmyndighed samt dels beskrive nærmere, hvordan den koordinerende virksomhed med de andre myndigheder skal udføres, herunder fastsættelse af svarfrister for indhentelse af tilladelser indenfor rammerne af one-door princippet.

Til § 15

Det foreslås, at klager over afgørelser truffet af udnyttelsesselskabet vedrørende udstedelse af kommercielle licenser kan indgives til Erhvervsdirektoratet. Klagefristen er 4 uger efter afgørelsen, der påklages, er kommet frem til ansøgeren.

En afgørelse i brevform er "kommet frem" i medfør af denne lov, når modtageren under normale forhold vil have haft lejlighed til at gøre sig bekendt med afgørelsens indhold. Dette indebærer, at en afgørelse anses for at være kommet frem, når den er afleveret til modtageren, det vil sige den afleveres til modtageren eller lægges i dennes brevkasse. En postboks hvori dagens indgående post samles på posthuset/postkontoret ligestilles hermed. Endvidere ligestilles POST Greenlands samarbejdspartnere, hvor posten ligger til afhentning i de egne, hvor der ikke findes et posthus/postkontor. Et brev, som afleveres efter kontortids ophør, anses først at være kommet frem den næste arbejdsdags morgen, medmindre konkrete omstændigheder viser, at brevet er blevet afhentet tidligere.

En afgørelse sendt pr. telefax eller lignende muliggør, at afgørelsen kan sendes til modtageren på ethvert tidspunkt af døgnet, medmindre der er slukket for apparatet, eller der er papirstop. Telefax indebærer den bevismæssige fordel, at det altid kan konstateres, hvornår en meddelelse er kommet frem til modtageren. Også med telefax er udgangspunktet, at afgørelsen skal være kommet frem inden for normal kontortid.

Til § 16

De i paragraffen beskrevne overtrædelser kan sanktioneres med bøde.

Til stk. 4

Bestemmelsen sikrer hjemmel til, at bekendtgørelser udstedt i medfør af loven ligeledes vil kunne sanktionere overtrædelser, der begås af aktieselskaber, en kommune eller andre kollektive enheder.

Til § 17

For at sikre, at lovens håndhævelsesmuligheder står mål med størrelsen af den mulige samfundsmæssige skade ved overtrædelser, gives der med bestemmelsen

Landsstyret mulighed for at fastsætte nærmere regler om erstatning samt om konfiskation til fordel for landskassen af ulovligt opnåede gevinster og immaterielle rettigheder.

Til § 18

Det foreslås, at landstingsloven træder i kraft den 1. december 2006.